

Jaarverslag 2012; Werkgroep Stootvogels

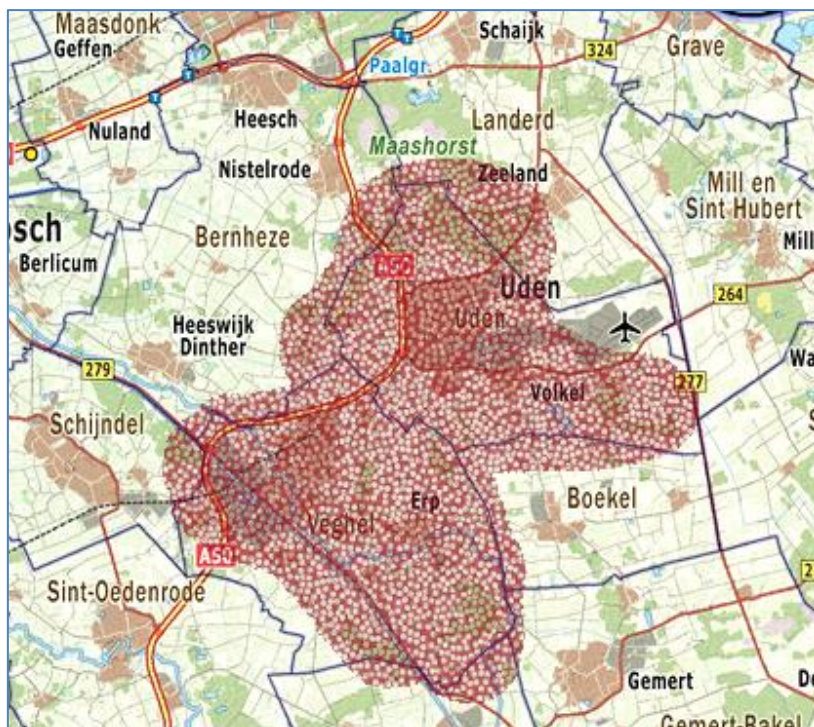
'Slechtvalk arriveert als broedvogel'

De belangrijkste verandering in ons telgebied is de komst van de Slechtvalk als broedvogel. Deze soort werd natuurlijk al jaren waargenomen als wintergast maar heeft zich dit jaar als broedvogel gevestigd. Dit heeft voornamelijk te maken met de nestkast die in 2010 geplaatst is op het dak van de CHV (Agrifirm) in Veghel. Voor onze andere roofvogelsoorten geldt dat de stijgende lijn van vorig jaar zich voortzet, kijkend naar het aantal gevonden broedparen.

Het gemiddeld aantal uitgevlogen jongen is echter afgenomen. De oorzaken van de veranderingen zijn natuurlijk divers en per soort weer anders. Daarbij komt dat ons onderzoeksgebied beperkt is en conclusies zijn aan de hand van dergelijke kleine volumes niet echt verantwoord.

Het onderzoeksgebied beslaat net zoals andere jaren Maashorst-Zuid tot boven de Brobbelbies, de wijde omgeving van Mariaheide, de Erpse bossen en Volkel-Odiliapeel. Vorig jaar is het gebied rondom Zijtaart erbij gekomen met alleen de Boomvalken, daar zijn dit jaar ook alle

andere soorten geïnventariseerd en in de tabellen meegenomen. Het veldwerk wordt gedaan door zestien personen die vaak groepsgewijs opereren, maar ook zijn diverse gebieden door personen alleen bezocht. De broedsels van de volgende soorten worden gevolgd: Boomvalk, Buizerd, Havik, Sperwer, Torenvalk en Wespendif. Daar is dit jaar dus de Slechtvalk bijgekomen. Hier zijn we natuurlijk bijzonder trots op en de Slechtvalk is dan ook een welkome nieuwe soort in ons onderzoeksgebied. Alle broedresultaten worden hieronder in een tabel op een rij gezet.

Jaar:	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	66	61	60	47	47	72	48	63	71	56	54	60	49	61
Eieren	160	154	135	137	151	231	128	184	210	163	171	217	168	217
Jongen	121	139	113	128	125	185	114	144	196	139	150	185	143	164
Uitgevlogen	112	138	105	117	109	180	101	140	173	124	137	166	126	137

Het aantal gevonden broedparen is toegenomen, dit komt mede door uitbreiding van ons gebied en mogelijk door het toenemen van onze expertise. Hoe was het met de prooien gesteld dit jaar?

De veldmuizenstand was vergeleken met het voorafgaande jaar goed bijgetrokken, er werden vele holletjes en loopgangen gemeld. Dit zie je terug in het grote aantal buizerdjongen dat grootgebracht is. Ook het aantal Bosmuizen is toegenomen vergeleken met vorig jaar. Als we naar Konijn en Haas als prooi gaan kijken komen we er echter beteuterd uit. De Haas deed het vorig jaar al erg slecht en dat is niet beter geworden. Het Konijn deed het voorgaande jaren in Noord-Brabant nog wel goed maar werd in 2012 erg weinig gevonden op buizerdnesten. Op de zandgronden zijn Hazen en Konijnen erg schaars geworden. Door een slechte oogst van eiken en beuken in de voorgaande herfst en de bedroevend schaarse zaadzetting van naaldbomen is de reproductie van veel zangvogels aan de matige kant geweest. De warme maand maart leek een gunstige start op te leveren, maar de slechte weersomstandigheden in april en mei wierpen dat weer terug. Deden daarom onze Sperwers het zo slecht? De sociale wespen hadden een matig jaar. Er werd dan ook helaas geen Wespendif gevonden.

Per soort zie je hieronder wat de resultaten zijn geweest in ons werkgebied.

Boomvalk

We hebben een vrij constant aantal broedparen van de Boomvalk. Dit jaar zijn er echter een stuk minder jongen uitgevlogen, vermoedelijk vanwege het slechte weer, dat zorgde voor kou, een lager aanbod aan libellen en waarschijnlijk een kleinere vangkans vanwege mindere activiteit van zwaluwen en andere kleine vogels. De Boomvalk is wel een soort die zich steeds minder gemakkelijk laat vinden. Dat komt vooral doordat ze steeds minder vocaal lijken. Ze worden vaak nog wel waargenomen. Echter het opsporen van de nesten is niet eenvoudig.

Boomvalk	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	6	6	9	6	2	4	3	3	3	2	1	0	0	2
Eieren	14	17	17	16	6	8	8	7	5	5	0	0	0	6
Jongen	8	14	15	16	5	7	8	6	5	5	0	0	0	6
Uitgevlogen	8	14	11	15	4	5	8	5	5	5	0	0	0	3

Boomvalk

Buizerd

Het aantal gevonden broedsels van Buizerds is vergeleken met vorig jaar weer flink gestegen en zit weer op het niveau van enkele jaren geleden. Ook het aantal uitgevlogen jongen is na vier matige jaren weer op een normaal niveau. Wij zaten alleen met een gemiddeld aantal eieren van 1,8 per broedsel flink onder het landelijk gemiddelde van 2,6.

Buizerd	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	26	17	22	11	14	26	18	19	26	21	17	17	16	16
Eieren	46	22	33	20	20	51	27	29	47	34	27	41	21	36
Jongen	41	26	30	20	17	41	27	25	44	30	26	31	17	30
Uitgevlogen	37	26	29	19	16	41	24	23	38	28	29	28	14	25

Jonge Buizerds

Havik

De Haviken hebben een goed jaar achter de rug. Het aantal nesten is iets groter geworden door de uitbreiding van ons gebied. Door de warme maand maart waren de Haviken erg vroeg met de eileg, half maart werd het eerste ei al vastgesteld in Noord-Brabant.

Havik	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	16	13	14	12	10	15	8	14	14	10	7	8	5	7
Eieren	40	28	36	29	25	43	19	28	31	27	23	26	17	21
Jongen	37	25	33	29	24	35	19	24	28	23	19	22	15	16
Uitgevlogen	37	25	32	28	22	33	18	23	25	21	18	20	14	15

Slechtvalk

Dat we in ons gebied het eerste broedsel van een Slechtvalk hebben, is landelijk gezien niet heel erg verrassend. De Slechtvalk doet het de laatste jaren zo goed dat ze explosief aan het toenemen zijn. Van alle roofvogels beginnen ze veruit het vroegst met broeden, de gemiddelde start van de eileg is half maart met als vroegste start een legsel dat vorig jaar op 3 maart gevonden werd.

Slechtvalk	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	1													
Eieren	2													
Jongen	2													
Uitgevlogen	2													

Slechtvalken ringen

Sperwer

We hebben een slecht sperwerjaar achter de rug, weinig nesten en ook nog eens weinig jongen uitgevlogen. Wat hier de oorzaak van is, is moeilijk te zeggen. Gelukkig geeft landelijk onderzoek een ander beeld weer. De gemiddelde legselgrootte in Nederland was 4,8 met een gemiddeld aantal uitgevlogen jongen van 3,9 per succesvol paar. De afgelopen decennia waren de cijfers ook zo dus komend jaar beter zoeken naar Sperwers, ze zitten er kennelijk wel.

Sperwer	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	6	8	8	6	9	12	7	13	13	10	13	19	10	20
Eieren	25	28	25	24	37	49	22	45	55	41	44	75	46	80
Jongen	11	25	15	21	34	35	19	38	52	39	38	66	44	58
Uitgevlogen	6	25	15	18	30	34	15	38	44	36	33	55	39	45

Sperwernest in een spiegel

Torenvalk

Het aantal bezette torenvalkkasten is erg wisselend per jaar. Dit jaar hadden we weer een matig jaar met slechts elf broedsels. Landelijk was er behoorlijk veel uitval van complete nesten en ook van nestjongen. Dit moet wel haast met voedselschaarste te maken hebben gehad. Hopelijk komt er volgend jaar weer een succesjaar aan...

Torenvalk	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	11	16	4	11	12	15	11	13	13	12	15	16	18	16
Eieren	33	59	22	48	63	80	50	>72	>68	>55	>67	>82	>84	74
Jongen	22	49	18	42	45	67	39	51	65	42	59	71	67	54
Uitgevlogen	22	48	16	37	37	67	36	51	60	34	54	63	59	49

Torenvalkenkast met vier jongen

Wespendief

Helaas werd er door ons in het afgelopen jaar geen nest van een Wespendief in ons werkgebied gevonden. Op basis van het aantal waargenomen Wespendieven in de Maashorst gedurende het broedseizoen, is het wel aannemelijk dat er één of meerdere broedparen in de Maashorst gezeten hebben.

Wespendief	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	0	1	1	0	0	0	1	1	2	1	2	0	0	0
Eieren	0	0	2	0	0	0	2	0	2	0	3	0	0	0
Jongen	0	0	2	0	0	0	2	0	2	0	3	0	0	0
Uitgevlogen	0	0	2	0	0	0	2	0	1	0	3	0	0	0

Samenvattend

Het afgelopen jaar hebben we een stijging in het aantal gevonden broedsels afgedwongen, helaas valt het aantal uitgevlogen jongen daarbij weer tegen. Hopelijk gaan we volgend jaar weer net zo veel nesten vinden. Heb je zin om ons daarmee te helpen dan kan dat, we kunnen namelijk alle hulp gebruiken.

Neem dan contact op met William van der Velden (william.vandervelden@home.nl). Ervaring met het tellen van roofvogelnesten is niet nodig, het is altijd mogelijk eerst met een ervaren teller mee te lopen.

Jaar:	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	66	61	60	47	47	72	48	63	71	56	62	46	55	61
Eieren (geteld) gem.	3,1	3,6	3,8	3	4,4	4,2	4,6	4,4	4,1	3,6	3,8	4,5	4,1	3,7
Jongen per nest gem.	2,0	2,3	1,9	2,7	2,7	2,6	2,4	2,2	2,7	2,3	1,9	3,5	1,8	2,7
Jongen uitgevlogen gem.	1,8	2,3	1,8	2,5	2,3	2,5	2,2	2,2	2,4	2,3	1,9	3,3	1,8	2,7
Uitgevlogen	112	138	105	117	109	180	101	140	173	124	137	166	126	137

Namens de Werkgroep Stootvogels van Vogelwacht Uden e.o.,

Tekst: William van der Velden en Ton van den Tillart

Foto's: Willy van Lanen

Deelnemers werkgroep 2012:

Ad Bekkers, Cor van Bree, Annemarie van Diepenbeek, Lammy van Diepenbeek, Jan-Koos Doorten, Hans van den Heuvel, Chris van Lieshout, John Opdam, Jan van den Tillaart, Ton van den Tillart, William van der Velden, Theo Veldpaus, Wil Verbossen, Jan Verhoeven, Piet van der Voort, Pieter van der Voort,

Literatuur:

- *Bijlsma R.G.: Trends en broedresultaten van roofvogels in Nederland in 2012.*
- *De Takkeling: Jaargang 21 (2013), nummer 1.*